

Nr. 11(133)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2022. gada 7. novembris

PIRMĀ GRĀMATA VIEGLAJĀ VALODĀ

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas darbs pie grāmatu tulkošanas vieglajā valodā sāk nest pirmos augļus.

Pirmā bibliotēkas pašu spēkiem tulkotā un izdotā grāmata vieglajā valodā ir latviešu tautas pasaka «Eža kažociņš». Šobrīd «Eža kažociņš» izdots parastajā iespaidrukā, taču nākamgad to plānots reproducēt arī audioformātā un Braila rakstā.

Grāmata tapa sadarbībā ar Viegļās Valodas aģentūru un biedrības «Rīgas pilsētas «Rūpju bērns»» Dienas aprūpes centra (DAC) «Cerību tilts» audzēkņiem, kuri grāmatas tekstus un ilustrācijas pēc tulkošanas pārbaudīja.

Lai pārbaudītu vai tulkotais teksts un uzzīmētās ilustrācijas ir saprotamas vieglās valodas lasītājiem, 27. septembrī grāmatas tulkotājas Vineta Bite un Gunta Bite devās uz DAC «Cerību tilts», kur pasaku lasīja centra audzēkņiem priekšā. Vēlāk tika rādītas Guntas Bites ilustrāciju skices, kuras audzēkņi analizēja un norādīja uz nepieciešamajām izmaiņām, lai zīmējumi būtu labāk saprotami. Uzreiz saņemt zīmējumu vērtējumu pirms to izkrāsošanas bija īpaši nozīmīgi, jo viegli varēja veikt labojumus bez ilustrāciju pārzīmēšanas.

Pateicoties lieliskajai sadarbībai, 18. oktobrī notika pasakas «Eža kažociņš» atvēr-

šanas svētki. Tajos piedalījās vieglās valodas konsultante Irīna Meļņika no Viegļās Valodas aģentūras un biedrības «Rīgas pilsētas «Rūpju bērns»» DAC «Cerību tilts» audzēkņi Eviņa, Mārcis un Aldis kopā ar vecāko sociālo darbinieci Ivetu Pētersoni, kā arī citi pasākuma apmeklētāji.

Šīs sadarbības ietvaros oktobra beigās pie lasītājiem nonākusi arī otra bibliotēkas tulkotā grāmata vieglajā valodā — Rūdolfa Blaumaņa pasaka «Velniņi». Abas grāmatas tulkot vieglajā valodā ieteica bibliotēkas direktore Andra Jākobsons, un tagad tās jau gaida savus lasītājus.

Nākamā grāmata vieglajā valodā būs oriģināldarbs. Tas būs Guntas Bites stāsts «Glezna». Pašlaik tas gaida savu tikšanos ar DAC «Cerību tilts» audzēkņiem, lai pārbaudītu tā atbilstību vieglās valodas kritērijiem. Stāsts būs par nopietnāku tēmu, tāpēc par ilustratīvo materiālu ir izvēlētas fotogrāfijas. Šāda veida izdevums tekstu pārbaudītājiem būs jaunums, tāpēc gan bibliotēka, gan DAC audzēkņi to gaida ar nepacietību.

Atgādinām, ka vieglās valodas grāmatu mērķauditorijā ietilpst cilvēki ar dažādām uztveres un lasīšanas grūtībām neatkarīgi no vecuma. Starp viņiem ir arī cittautieši, kuri mācās latviešu valodu, jo viegli uztverami teksti atvieglo jaunas valodas apguvi. Šāda veida grāmatas bibliotēka izsniedz visiem interesentiem bez tādiem ierobežojumiem, kādi tie ir pielāgotai literatūrai.

Grāmatas vieglajā valodā iecienījuši arī bērnodārza un sākumskolas skolotāji un bērnu vecāki, jo tās mazajiem lasītājiem palīdz ātrāk apgūt lasītprasmi. Tāpēc ir nepareizi domāt, ka vieglā valoda norāda uz lasītāja garīgās attīstības traucējumiem.

Izmantojot mūsu bibliotēkas pakalpojumus, šīs grāmatas ir pieejamas visās bibliotēkās Latvijā, ieskaitot skolu bibliotēkas. At-

liek vien doties uz sev tuvāko bibliotēku un pasūtīt interesējošo grāmatu no Latvijas Nerdzīgo bibliotēkas, izmantojot Starpbibliotēku abonementu.

Bibliotēkas darbs pie grāmatu tulkošanas vieglajā valodā turpinās. Arī nākamgad priecēsim lasītājus ar jaunām grāmatām. Tās būs gan tulkotas grāmatas, gan oriģināldarbi.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

EJAM EKSKURSIJĀS JELGAVĀ

Gunta Trana

LNERB Jelgavas filiālbibliotēkas vadītāja

Mani sauc Gunta Trana. Ar šā gada 1. augustu sāku strādāt LNERB Jelgavas filiālbibliotēkā. Iepriekšējā darba pieredze bija augstskolas bibliotēkā. Kaut arī darbs bibliotēkā nebija svešs, man vajadzēja apgūt daudz ko jaunu, jo publisko bibliotēku darbs atšķiras no akadēmisko bibliotēku darba, kur nu vēl darbs ar cilvēkiem ar redzes problēmām. Sākumā mani tas nedaudz biedēja. Taču sastopoties ar patīkamiem un interesantiem cilvēkiem, jutu, ka, apkalpojot lasītājus un lasot priekšā jaunāko presi, spēju pilnveidoties. Jau kādu laiku biju darbojusies kā Jelgavas gids, tādēļ nodomāju: kādēļ nepievērst lielāku uzmanību ekskursijām?

Cilvēkiem ar redzes problēmām grūti vai gandrīz neiespējami uztvert parastās ekskursijas. Ir vajadzīgs lēnāks ekskursijas temps, liela nozīme gida stāstījumam, jo ne visu var tvert ar redzi. Labi, ja objektus var uztvert ar dažādām maņām, arī tausti. Šādas ekskursijas uzlabo orientēšanās prasmes, sniedz jaunu informāciju un iespaidus, palīdz socializēties, kā arī vairāk tiek iepazīta Jelgava ar tās pagātņi un attīstību.

Lai gan vājredzīgi cilvēki ir teikuši, ka, piemēram, muzejos visa informācija ir uztverama tikai ar redzi, mūsdienās muzeji sāk

domāt, lai ekspozīciju varētu uztvert arī ar dzirdi un citām maņām.

Tādēļ šoruden Jelgavas filiālbibliotēkā pasākumu cikla «Pazīsti Jelgavu» ietvaros piedāvāju ekskursijas pa Jelgavu, kā arī literatūras izstādes, kas stāsta par mūsu pilsētu.

Septembrī un oktobrī, ķerot pēdējos rudens saules starus un vēl rudenīgi patīkamo laiku, notika divas ekskursijas: «Vizīte Jelgavas pili» un «Vecpilsētas ielas kvartāla stāsti». Ja pirmajā ekskursijā apmeklējām iespaidīgo Jelgavas pili un iemūžinājām notikumu fotogrāfijā, pozējot uz pils galvenajām kāpnēm, tad otrajā — apmeklējām kādreizējo pilsētas nomali, kur vēl saglabājusies un tiek atjaunota koka arhitektūra. Ar stāstījumiem dalījās arī paši ekskursanti. Bija arī anekdotisks stāsts, ka padomju laikos kāds iedzēris armijas virsnieks uzrāpies Annas baznīcas tornī un uzlicis tās gailim «šlipsi». Mūsu savstarpējās sarunas par Jelgavu papildināja arī manu pieredzi.

Piemērotos laika apstākļos ekskursijas turpināsim vēl rudenī un atsāksim atkal pavasarī. Nākamreiz plānoju aizvest savus lasītājus uz Svētās Trīsvienības baznīcas torni Jelgavā. Pašu baznīcu kara laikā nopostīja. Palika tikai tornis, kas ilgu laiku bija kā neskaidra pagātnes liecība. 2010. gadā torni atjaunoja. Tornis atdzima jaunā veidolā un tagad veic jaunus uzdevumus. Tornī atrodas

tūrisma informācijas centrs, kurā izvietotas trīs vēstures ekspozīcijas: «Jelgava laika griežos», «Mode Jelgavā cauri gadsimtiem» un «Jelgavas Svētās Trīsvienības baznīcas stāsts». Ekspozīcija «Jelgavas Svētās Trīsvienības baznīcas stāsts» veidota tā, lai informāciju varētu uztvert arī ar dzirdi un tausti, jo var pieskarties eksponātiem.

Neorganizēju ekskursijas pa Jelgavu kā vienas reizes notikumu, bet gan kā ciklu, jo

Jelgava attīstās un mainās, un jauni maršruti ir vēl padomā. Protams, ka lasītājiem ekskursijas ir bijušas arī agrāk, kādas vietas ir jau apmeklētas, bet pēc laika, arī tās būtu interesanti redzēt no jauna, lai veidojas priekšstats par pilsētas attīstību.

Pēdējā desmitgadē Jelgava kļuvusi par tūristiem pievilcīgu pilsētu. Tāpēc laipni aicinu ikvienu apmeklēt mūsu skaisto un vēsturiski nozīmīgo Jelgavu!

DZEJAS KOPSAUCĒJS

Marianna Jukneviča
Rēzeknes filiālbibliotēkas lasītāja

Dzejas dienu atbalsis vēl ilgi skan.

«Cilvēki ir kā daļskaitļi — grūti zināt, / Kur pēc lieluma katram vietu dot. / Ja tu gribi to vērtību zināt, / Tad ir kopējais saucējs jāatrod,» tā Imants Ziedonis.

Šoreiz kopējais saucējs ir literatūra, dzeja un Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Rēzeknes filiālbibliotēka, kura uz Dzejas dienu pasākumu pulcināja interesentus no tuvākām un tālākām vietām — Rēzeknes pilsētas un novada, Malnavas, Kārsavas, Līvāniem. Jau ceļā uz bibliotēku, kāpņu telpā, mūs sveicināja Dzejas dienām veltīta siena ar sārtām kļavu lapām un dzejas pantu izlasi. Ināra Zeltiņa, Rēzeknes filiālbibliotēkas vadītāja, ievadot pasākumu, atzīmēja, ka zeltainais rudens un sārto pilādžogu rota kā ik gadu aicina atkal satīties dzejā. Viņai piebalsoja bibliotekāre Ina Sprūža, minot, ka starp pasākuma dalībniekiem ir cilvēki, kuru izdotās dzejas grāmatas ir atrodamas bibliotēkas grāmatu plauktos — Galina Kolenkova, Viktors Filatovs, Rūdolfs Linužs.

Gandrīz vai katrs mūsu bibliotēkas lasītājs prot uzrakstīt skaistas vārsmas par dvēseles izjūtām, dabu un pasauli. To veicina bibliotēkas meiteņu (tā mēs viņas saucam) radošais darbs strādāt ar cilvēkiem, kuriem

daļēji vai dažiem pat pilnīgi zudusi spēja redzēt pasauli visās tās krāsās. Bet vai tādēļ skumt? Nē! Mēs varam! Mēs esam dažādi gan pēc nodzīvoto vasaru skaita, gan pēc noietā darba ceļa... Mums katram ir bijuši savi svētki un savas darbdienas. Bet tagad svinam dzīvi un svētkus kopā. Arī šoreiz sveicām bibliotēkas lasītāju, Latvijas Neredzīgo biedrības biedri Mariju Jurkovu nesen aizvadītajā apaļajā 80. dzīves jubilejā. Pati jubilāre mūs iepazīstināja ar savu bagāto dzīves un darba gājumu dzejas valodā. Gandrīz poēma iznāca.

Draudzīgi raisījās dzejas rindas. Katram bija ko teikt. Rūdolfs Linužs, Inese Boļšakova, Viktors Filatovs runāja pašsacerēto, citi atgādināja ievērojamo klasiķu vārsmas. Prātā paliekoša ir mūsu jaunās paaudzes — Agneses Puisānes izteiksmīgā runa, deklamējot Antona Bārdas dzejoli «Es brīnos». Un visi kopā vēlējam Agnesītei veiksmi un sava sapņa piepildījumu, šogad uzsākot studijas Daugavpils Universitātē.

Bibliotēkā mītošais dzejas gars iedvesmojis arī Žani Mežalu jaunām rīmēm:

*... Bet tad klusā naktī tumšā
Dabas māte mēness gaismā
Spožas zvaigznes meta gaisā
Burvju zizli cēla augšā
Varavīksne laidās lejā*

*Lapas gērbā skaistā rotā
Vēji sārziem vaigiem priekā
Dancināja lapas kokā...*

Vistālāko ceļu uz pasākumu mērojušas mūsu Līvānu meitenes — dzejniece Galina Kolenkova un LNB biedre Vija Nīcgale. Vairāku dzejas krājumu autore Galina Kolenkova iepazīstināja klātesošos ar savu jaunāko vei-

kumu. Skanēja dzeja, varētu pat teikt, vieglajā valodā — tik tuva, viegli saprotama, ikvienu dvēseli aizkustinoša.

Kārtējā Dzejas svētku reize, raisījas sarunas un sirdī atkal jautās prieks par mūsu satikšanos. Arī šoreiz esam kļuvuši bagātāki, dvēseliski sasildīti, ar dzejas atbalsi gatavosimies un gaidīsim nākošos pasākumus mūsu mīļajā Rēzeknes bibliotēkā.

ARVĪDA GĻAUDAS IZSTĀDES RĒZEKNĒ

Ināra Zeltiņa

LNB Rēzeknes filiālbibliotēkas vadītāja

Kopš oktobra mūsu bibliotēkas Rēzeknes filiālbibliotēkā apskatāmas divas Arvīda Gļaudas radošās izstādes:

Ik mirklis ir skaists!

*Sev tik prieku dāvāju
Saules stariem siltus rītus,
Ja nu kurš iemaldās,
Nemiet manus laimes mirklus!*
(A. Gļauda)

Rēzeknes filiālbibliotēkas kāpņu telpā no 7. oktobra līdz 25. novembrim apskatāma Arvīda Gļaudas fotogrāfiju izstāde «Ik mirklis ir skaists!».

Arvīds raksta dzeju, ir literātu biedrības «Latgales ūdensroze» biedrs. Kā ārštata korespondents Arvīds darbojas arī laikrakstā «Rēzeknes Vēstis». Arvīdam ļoti patīk

arī fotografēt, it īpaši tvert skaistos mirklus dabā, ko var redzēt viņa darbos.

Arvīds Gļauda: no cita radošuma šķautnes

Miera sajūtu pārņemtas, Arvīda domas virmo arī citā gaisotnē — meditācijā ar mālu. Bibliotēkā no 7. oktobra līdz 25. novembrim var iepazīties ar Arvīda Gļaudas radošo darbu izstādi, kurā apskatāmi māla izstrādājumi un dažādās tehnikās darinātas glezniņas. Māls mākslinieku piesaistījis jau no bērnības, kad laukos tika rakts «brūnais brīnums», no kā veidoti dažādi pirmie darbiņi. Sapni apgūt iemaņas darboties ar mālu izdevies īstenot, apmeklējot nodarbību ciklu. «*Jūs nevarat iedomāties, kāda bauda ir sajūst Latgales brūno mālu savās rokās,*» atzīst izstādes darbu autors Arvīds Gļauda.

Aicinu neatlikt izstādes apmeklējumu, jo to apskatīšanai ir atlicis vairs tikai mēnesis.

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīze**

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Tālr. 67522131